

SAMBAND ÍSLENSKRA TRYGGINGAFÉLAGA

Association of Icelandic Insurance Companies

S/27

Alþingi
Erindi nr. P 132/891
komudagur 17.2.2006

Alþingi,
heilbrigðis- og trygginganefnd,
nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Suðurlandsbraut 6
108 Reykjavík
Sími/Tel.: +354-568 1612
Telefax: +354-568 9664
www.sit.is

16. febrúar 2006

Efni: Um frumvarp til laga um breytingu á lögum um tóbaksvarnir, 388. mál (reykingabann).

Með bréfi heilbrigðis- og trygginganefndar Alþingis, dags. 6. þ.m., var Sambandi íslenskra tryggingafélaga (SÍT) sent ofangreint frumvarp til umsagnar. Megintilgangur þessa frumvarps er að afnema undanþágu frá reykingabanni, sem veitinga- og skemmtistaðir njóta nú í lögum nr. 6/2002 um tóbaksvarnir. Af þessu tilefni skal eftirfarandi atriðum hreyft:

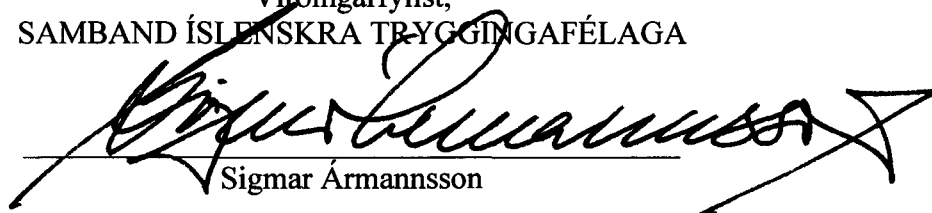
1. Lengi hafa menn talið, að óbeinar reykingar, þ.e. þegar fólk andar að sér tóbaksmenguðu lofti, gætu haft í för með sér skaðleg áhrif á heilsu. Síðasta aldarfjórðunginn eða svo hafa margar óumdeildar vísindalegar rannsóknir sýnt og sannað, að þessi grunur um skaðsemi óbeinna reykinga á heilsufar á við rök að styðjast. Það sem helst hefur komið á óvart í þeim efnum er e.t.v. það, hversu þessi skaðvænlegu áhrif eru margvísleg og mikil á heilsu fólks. Í athugasemdum með frumvarpi því, sem hér er til umfjöllunar, en einkum þó fylgiskjali I, sem hefur að geyma greinargerð Lýðheilsustöðvar um óbeinar reykingar og afleiðingar þeirra, eru raktar þekktar afleiðingar óbeinna reykinga, og skilmerkilega vísað til vísindalegra rannsókna því til stuðnings. Sýnist þannig frumvarpið vel unnið og ástæðunum fyrir flutningi þess prýðilega til haga haldið. Áréttast þessi skoðun SÍT að gefnu tilefni.
2. Nokkurrar gagnrýni hefur orðið vart hér á landi á frumvarp þetta. Virðist hún í fyrsta lagi beinast að því, að frumvarpið sé einstrengingslegt og sé til marks um forræðishyggju stjórnvalda. Um þá skoðun sér SÍT ekki ástæðu til að fjölyrða í þessari umsögn. Í öðru lagi hefur verið gagnrýnt, að allar rannsóknir, sérstaklega þó ein tiltekin rannsókn frá árinu 1998, sem ekki sýni fortakslaust samband milli óbeinna reykinga og lungnakrabbameins, séu að engu getið í frumvarpinu. Það væri vissulega alvarlegt, ef í ljós kæmi, að höfundar frumvarpsins væru nánast vísitandi að stinga mikilvægum upplýsingum um mál þetta undir stól. Að mati SÍT hefur það þó ekki verið gert. Slíkar upplýsingar, sem einkum hafa verið nefndar í þessu sambandi, er skýrsla um rannsókn, er unnin var undir stjórn WHO og birt á árinu 1998. Hefur SÍT aflað sér gagna um þessa skýrslu WHO. Var hún unnin af 12 rannsóknaraðilum í sjö Evrópuríkjum, og stóð yfir í sjö ár. Af ástæðum, sem ekki skulu raktar hér, tókst svo illa til, að áður en niðurstöður rannsóknarinnar voru birtar, hófst umfjöllun í

fjölmiðlum, þar sem fram kom, að niðurstöður rannsóknarinnar væru þær í hnotskurn, að ekki væri samband milli óbeinna reykinga og lungnakrabba. Var þetta þó alls ekki niðurstaða þessarar skýrslu WHO. Aðstandendur rannsóknarinnar leiðréttu þessar fregnir eftir bestu getu. Lögðu þeir einmitt áherslu á, að meginniðurstöðurnar bentu til þess, að hætta á lungnakrabba ykist um 16% hjá þeim makanum, sem ekki reykti sjálfur, vegna reykinga maka hans. Þá ykist hættan á lungnakrabba um 17% hjá þeim einstaklingum, sem byggju við óbeinar reykingar á vinnustað. Í ljósi framangreinds verður ekki á það fallist, að flutningsmenn frumvarpsins séu að halda upplýsingum frá almenningi, sem bendi til þess að óbeinar reykingar séu ekki skaðlegar heilsu fólks.

3. Frumvarpinu fylgir umsögn Fjármálaráðuneytisins, fjárlagaskrifstofu, sem fylgiskjal III. Er sú umsögn afar athyglisverð, einkum vegna þess, sem þar kemur **ekki** fram. Umsögnin er örstutt, einungis þrjár línur, og er niðurlagið svohljóðandi: “Ekki verður séð að frumvarpið hafi áhrif á útgjöld ríkissjóðs verði það óbreytt að lögum.” Það er einmitt ástæða til að ætla, að verði þetta frumvarp að lögum, þá geti fjárhagslegar afleiðingar orðið merkjanlegar fyrir ríkissjóð, bæði hvað varðar tekjur og útgjöld. Í fyrsta lagi skal nefnt, að vísbendingar eru um, að reykingabann af því tagi, sem hér um ræðir, þ.e. á veitinga- og skemmtistöðum, dragi verulega úr heildarreykingum fólks. Í frumvarpinu eru einmitt nefnd dæmi slíks, m.a. frá Kaliforníu og Írlandi Minnkandi neysla tóbaks þýðir auðvitað minni sölu tóbaks, og þar með að óbreyttu lægri tekjur ríkissjóðs af tóbakseinkasölu sinni. Í annan stað er full ástæða til að ætla, að verði frumvarpið að lögum, geti það haft í för með sér að nokkuð dragi úr sjúkrakostnaði hins opinbera, sem rekja megi til óbeinna reykinga og raunar reykinga almennt. Gæti þar verið um verulega fjármuni að ræða. Væri áhugavert að fá fyllri upplýsingar af þessu tagi, þótt undirrituðum sé fullljóst, að yfirlýst markmið frumvarpsins sé engan veginn það, að hafa áhrif á stöðu ríkissjóðs.
4. Samband íslenskra tryggingafélaga styður efni þessa frumvarps og mælir eindregið með því, að það verði samþykkt.

Undirritaður er hvenær sem er reiðubúinn að veita fyllri upplýsingar um málefnið, verði talin þörf á því.

Virðingarfyllst,
SAMBAND ÍSLENSKRA TRYGGINGAFÉLAGA

Sigmar Ármannsson